

LÄÄKETEOLLISUUS RY

Kannanotto PTY:n kuulemistilaisuudessa 16.2.2010

LÄHTÖKOHDAKSI APTEEKISSA MYYTÄVIEN ITSEHOITOLÄÄKKEIDEN VALIKOIMAN LAAJENTAMINEN

Toimiva lääkehuolto on olennainen osa hyvää terveydenhuoltoa. Lääke on myös edullinen hoitomuoto, joka mahdollistaa laitoshoidon edullisemmän ja potilaille miellyttävämmän avohoidon käyttämisen yhä useammassa tilanteissa.

Tärkeintä on reseptilääkkeiden saatavuuden turvaaminen

Lääkejakeluun liittyviä kysymyksiä, mahdollisia vähittäisjakelukanavien muutoksiakin, tulee pohtia erityisesti terveydenhuollon toimivuuden näkökulmasta. Terveydenhuollon kannalta on tärkeää, että niin resepti- kuin itsehoitolääkkeetkin ovat kattavasti ja viiveettä niitä tarvitsevien potilaiden saatavilla myös syrjäseuduilla. Olennaisia kysymyksiä ovat myös lääketurvallisuuden korkean tason säilyttäminen sekä sen varmistaminen, että potilaat saavat riittävästi tietoa hankkimiensa lääkkeiden oikeaan ja asianmukaiseen käyttöön.

Yllä mainittujen edellytysten täytyminen merkitsee erityisesti reseptilääkkeissä sitä, että maassamme tulee turvata kattava, osaava ja kannattava apteekkiverkosto. Reseptilääkkeiden toimittamisen edellytykset tulee siksi pitää mielessä myös silloin, kun pohditaan itsehoitoon soveltuvien lääkevalmisteiden jakelun järjestämistä.

Vastuulliseen itselääkintään apteekin neuvonnalla

Itsehoitolääkkeilläkin on oma merkittävä roolinsa terveydenhuollon järjestämisessä. Vastuullinen itselääkintä antaa potilaalle mahdollisuuden saada nopeasti ja vaivattomasti avun terveysongelmaansa. Näin on, jos kyse on sairaudesta tai oireesta, jonka potilas tunnistaa ja jonka hoitaminen ei edellytä lääkärissä käyntiä. Itsehoitolääkkeistä on laaja ja pitkäaikainen käyttökokemus, joten niillä on harvoin yllätyksellisiä haittoja.

Onnistunut itselääkintä edellyttää sitä, että potilaan saatavilla on laaja valikoima itsehoitoon soveltuvia lääkevalmisteista. Suomessakin tulee edistää aktiivisesti itsehoitolääkkeiden saatavuutta ja pohtia ennakkoluulottomasti sitä, voitaisiinko

joitakin reseptilääkkeitä siirtää itsehoitoon, jota tuettaisiin apteekkien antamalla tehostetulla neuvonnalla ja lisäämällä lääkepakkausten antaman informaation arvoa kuluttajille. Näin voitaisiin sekä tukea potilaiden aloitteellisuutta ja vastuunottoa omasta terveydestään että osaltaan alentaa terveydenhuollon kokonaiskustannuksia.

Yhteiskunta ja terveydenhuoltojärjestelmä säästävät myös sekä rahaa että muita resursseja, kun itsehoito vähentää lääkärikäyntejä sekä reseptilääkkeistä maksettavia sairausvakuutuskorvauksia. Myös Euroopan komissio on joulukuussa 2008 antamassaan tiedonannossa lääkealan tulevaisuudesta todennut, että itsehoitolääkkeillä voidaan saavuttaa taloudellisia ja sosiaalisia hyötyjä, ja että ne edistävät potilaiden valtaa ja aktiivisuutta oman terveyden hoidossa.

Lääkehoidon riskejä voi vähentää ohjaamalla asiakasta

Itsehoitolääkkeiden käytöllä on myös haittavaikutuksia ja muita riskejä. Pahimmillaan ne saattavat viivästyttää vakavan vaivan hoitoa peittämällä hälyttävät oireet. Reseptilääkkeillä ja itsehoitolääkkeillä voi olla myös vakavia yhteisvaikutuksia. Apteekkihenkilöstön rooli on ratkaiseva vastuullisen itsehoidon tukijana.

Yhteenveto

Apteekissa myytävien itsehoitolääkkeiden valikoimaa pitäisi Suomessakin laajentaa. Kysymystä jo pitkään itsehoitolääkkeinä olleiden valmisteiden vähittäisjakelun muuttamisesta tulee mielestämme pohtia koko terveydenhuollon päämäärät huomioiden. Jos vähittäisjakelukanavan laajentamista harkitaan, tulee huolehtia siitä, että sekä resepti- että itsehoitolääkkeet ovat kattavasti saatavilla koko Suomessa ja potilaat saavat niitä tasa-arvoisesti. Samoin tulee varmistaa, että lääketurvallisuuden taso pysyy jatkossakin korkeana ja että potilaat ja kuluttajat saavat tarvitsemistaan lääkkeistä riittävästi asianmukaista ja oikeaa informaatiota hoidon tueksi.